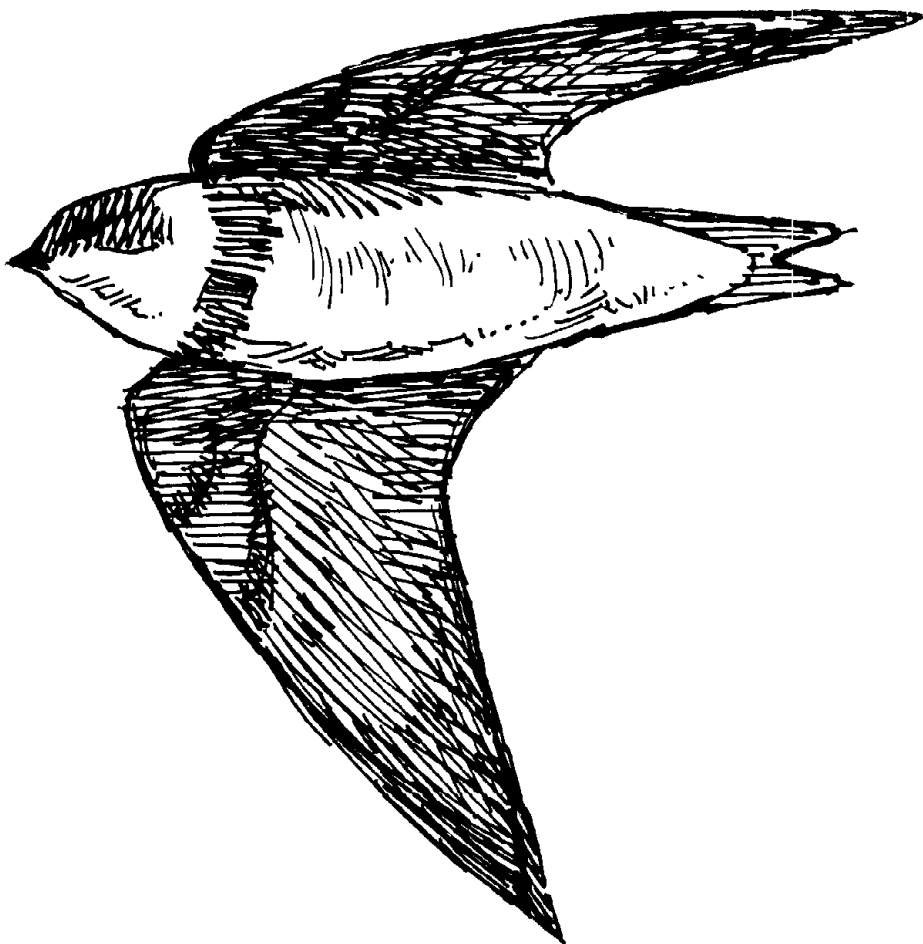

Årsmelding 2010

for

Norsk Ornitologisk Forening

Organisasjon og sekretariat

NOFs sekretariat har i 2010 hatt følgende sammensetning: Kjetil Aadne Solbakken (generalsekretær), Frode Falkenberg (Faunistikk- og webkonsulent, 60 % engasjement), Berit Krogstad (sekretær), Magne Myklebust (informasjonskonsulent), Morten Ree (organisasjonskonsulent), Ingar Jostein Øien (fagkonsulent) og Tomas Aarvak (prosjektmedarbeider, 50 % stilling). I tillegg har Peter Sjolte Ranke og Andreas Winnem vært innleide medarbeidere på prosjektsiden i perioder av året.

NOF har fylkesavdelinger i alle fylker bortsett fra Sogn & Fjordane og antall lokallag er 52.

Sentralstyre (SST)

Det ble avholdt fem møter i sentralstyret hvor totalt 42 saker ble gjennomgått. Generalsekretæren er sekretær for sentralstyret.

Mellom landsmøtet i 2009 og årsmøtet 2010 hadde sentralstyret følgende sammensetning:

Leder: Alv Ottar Folkestad

Nestleder: Rune Aae

Styremedlemmer: Edvin Thesen, Trond Vidar Vedum og Elisabeth Årsnes

Varamedlemmer: Ellen Tove Andreassen og Terje Lislevand

Etter årsmøtet i 2010 hadde sentralstyret følgende sammensetning:

Leder: Alv Ottar Folkestad

Nestleder: Rune Aae

Styremedlemmer: Edvin Thesen, Trond Vidar Vedum og Elisabeth Årsnes

Varamedlemmer: Terje Lislevand og Rune Haugen

Medlemsutvikling

Vi ønsker som alle andre medlemsbaserte organisasjoner at flest mulig skal bli medlem hos oss. NOF vil gjerne bidra til å øke naturinteressen hos folk å gjøre dem oppmerksom på hvilken fin hobby det er å studere fugler. Det er en kjensgjerning at dess større medlemsmasse en naturvernorganisasjon har, dess mer gjennomslagskraft vil man få i naturvernsaker.

NOF har siden innføringen av tidsskriftet Fuglevennen tilknyttet seg flere skoler og barnehager som gjerne vil jobbe med fugler og natur. Alle skoler og barnehager som har tatt kontakt med oss har helt gratis mottatt to store plakater, fuglekassebrosjyrer og klistermerker. Dette skaper en interesse for fugler blant barna. På sikt håper vi å se resultater av dette i form av at mange blir medlemmer hos oss.

Av vervetiltak i 2010 så førte den store deltakelsen i Hagefugltellingen til at NOF kom i kontakt med svært mange nye navn. Av de ca. 4 400 som deltok var det i alt 2 800 som ikke var medlem hos oss. Disse ble gitt et tilbud om medlemskap. Mange ga positiv respons. I tillegg til alle andre innmeldinger i forbindelse med Hagefugltellingen, så er dette en viktig begivenhet for å få nye medlemmer.

NOF deltok på den store Villmarksmessen på Lillestrøm i april og på Biomangfolddagen i Oslo i mai. Her ble det delt ut masse vervemateriell hos et interessert publikum, noe som helt sikkert ga oss mange medlemmer. Vi må også nevne Fuglenes Dag som vi arrangerte for første gang i 2010. Dette er en begivenhet som sikkert vil få større omfang i årene som kommer og som vil markedsføre NOF på en positiv måte.

Jentegruppa i NOF, som arbeider for å øke antallet kvinnelige medlemmer i foreningen, hadde to turer og to kurs i 2010.

I forhold til medlemsutvikling så må det ikke glemmes at vi årlig også mister mange medlemmer. For 2010 var dette tallet 436, noe som var en stor økning fra året før da 294 forsvant. Det er viktig at man ikke bare fokuserer på verving, men at man også forsøker å holde på de medlemmene man har.

NOF sentralt har i løpet av året økt sitt medlemstall med 60 personer til 6 984. Vår Fuglefauna hadde en nedgang på 91 til 4 077, mens Fuglevennen økte med 90 til 4 246. Dette betyr at 1 339 har begge tidsskriftene. Vår Fuglefauna har i tillegg 138 abonnenter.

I 2009 skaffet sekretariatet seg en oversikt over medlemmer i fylkesavdelinger og lokallag. Dette omfattet totalt 4 308 personer, hvorav 2 572 ikke var medlemmer sentralt. Vi har så langt ikke fått inn alle årsmeldingene fra vårt nettverk slik at vi kan gi et eksakte tall. Men hvis vi går ut i fra at tallene er uendret så har NOF en total medlemsmasse på 9 556.

Tegnforklaring: Røde stolper viser antall medlemmer med tidsskriften **Vår Fuglefauna** og grønne stolper viser antall medlemmer med tidsskriftet **Fuglevennen**.

Tidsskrifter

Sekretariatet er ansvarlig for utgivelsen av tre forskjellige tidsskrifter. Vårt hovedtidsskrift **Vår Fuglefauna** kom som vanlig ut med fire nummer dette året. Bladet forsøker å gi et bredt bilde av fuglefaunaen i Norge, blant annet gjennom aktuelle naturvernsaker, populærvitenskapelige artikler samt informasjon om organisasjonens arbeid både sentralt og regionalt. **Fuglevennen** hadde to utgivelser i 2010. Dette bladet er i første omgang rettet mot barn og unge, men gjennom sin allmenne form passer tidsskriftet for folk i de fleste aldersgrupper. Det er tydelig at tidsskriftet gir en økning av kvinneandelen i NOF. Det er også nær 300 barneskoler som er abonnenter. Vi utgir også fagtidsskriftet **Ornis Norvegica**, som kom ut med sine to siste papirutgaver i 2010. Fra og med 2011 fortsetter Ornis Norvegica videre utelukkende på nettet, og blir gratis tilgjengelig for alle.

Økonomi

NOF hadde et bra år økonomisk i 2010 og det ikke ferdig reviderte regnskap viser et overskudd på kr. 169 974. Fra styrets sin side har det vært sterkt fokus på økonomi de siste tre årene og målsettingen om å etablere en god egenkapital har blitt innfridd.

NOF hadde i 2010 en totalomsetning på kr. 11 883 934. På grunn av en regnskapsteknisk endring angående føring av ubrukte midler i prosjektporteføljen, viser omsetning en nedgang i forhold til 2009. Denne endringen er gjort i samråd med revisor.

NOF har en todelt økonomi hvor driften av organisasjonen sto for 6 742 625 og prosjektvirksomheten 5 141 309 av omsetningen.

Driftstøtten fra Miljøverndepartementet utgjorde 1 887 000 og NOF mottok 100 000 i aksjeutbytte fra Natur og Fritid AS.

NOF har for tiden en meget god likviditet og en egenkapital på litt over to millioner.

Forslag til årsoppgjørdisposisjoner for 2010 vil bli følgende:

Fond / År	Status 01.01.2010	Fordeling 2010 (overskudd)	Status 31.12.2010
Resultat		169 974	
Husbyggerfond	253 059	6 453	259 512
Driftsfond	146 707	0	146 707
Disposisjonsfond	1 514 982	163 521	1 678 503

Forslaget baserer seg på at husbyggerfondet godskrives renter og eventuelle gaver, driftsfondet godskrives innbetaling av livsvarig kontingent og det resterende resultat tas inn i disposisjonsfondet.

Årsoppgjørdisposisjoner framlegges årsmøte i Oslo 2. april 2011 for godkjenning.

Fond

Alle fond i NOF bestyres av et faglig råd utnevnt av styret, kalt Fondsstyret. For 2009 har dette rådet bestått av Svein Karlsen (leder), Jostein Sandvik, Torborg Berge, Espen Dahl og Torgeir Nygård. Våre fond er plassert i Klæbu sparebank. Status for våre fond var ved årsskiftet følgende:

Norsk Fuglevernfond: Formål å fremme ornitologisk forskning innen fuglevern ved utdeling av årlige stipendier. Inntestående **kr. 512 326.**

Snøuglefondet: Underlagt Norsk Fuglevernfonds statutter, i tillegg til egen avtale om disponering. Gjelder prosjekter på norskhekkende dagrovfugler og ugler og i særdeleshet snøugle. Inntestående **kr. 1 495 585.**

Aune og Bjørgums minnefond: Formål å fremme ornitologisk forskning med spesiell vekt på trekkfugler. Utdeling av årlige stipendier. Inntestående **kr. 240 174.**

Svein Haftorns minnefond: Fondets formål er, i Svein Haftorns ånd, å øke barn og ungdommers interesse for norsk fuglefauna. Inntestående **kr. 108 692.**

Husbyggingsfondet: Øremerket framtidig huskjøp. Inntestående **kr. 259 512.**

Driftsfondet: Avsetning av livsvarige medlemmers kontingent som reservekapital. Innestående **kr. 146 707.**

Det vil bli utdelt **kr. 46 658**, som tilsvarer 80 % av renteinntektene fra fondenes renteavkastning for 2010, til søkere av fondsmidler.

Faunistiske komitèer og Rapportsystemet for fugler

Arbeidet med å samordne og veilede landets faunistiske komitèer i Rapportsystemet for fugler, www.artsobservasjoner.no/fugler/, har pågått gjennom hele 2010. De aller fleste LRSK benytter nå applikasjonen til både validering av funn og som kilde og rapportgenerator til sine årsrapporter. NSKF bruker rapportsystemet til behandling av saker. Drøyt 80 personer fra landets 22 rapportområder har vært involvert i å kvalitetssikre materiale fra Rapportsystemet for fugler. Oppslutningen rundt systemet er meget god, og antall rapportører og innlagte funn er stadig økende. I løpet av 2010 ble det lagt inn to millioner fugleobservasjoner. Ved utgangen av året var det registrert 4121 brukere, der nærmere 1200 var nye av året.

NOF administrerer innholdet i databasen og har ansvar for brukerstøtte til generelle og administrative brukere, mens utviklings- og samarbeidspartner Artsdatabanken er eier av selve systemet. Administrasjonen som NOF, gjennom en avtale med Artsdatabanken, skal gjennomføre, innebærer validering av utvalgte arter som omfattes av de strengeste kategoriene på den norske rødlisten av 2010. Dette arbeidet fungerer godt, og spesielt prosessen rundt den kritisk truede åkerriksa må trekkes fram. I samarbeid med flere partnere har NOF en avgjørende rolle i funksjonen rundt umiddelbart vern av territorier der hanner synger.

I løpet av 2010 har de aller fleste regionale rapportkomiteene begynt å bruke rapportsystemet fullt ut. Det er en ønskelig utvikling, og kommunikasjonen mellom de regionale og nasjonale komiteene og sekretariatet har nok aldri vært bedre enn det er i dag. Arbeidet med å lage retningslinjer for LRSK startet i 2009, og har blitt videreført i 2010. I løpet av første halvår 2011 vil et ferdig dokument presenteres for landsstyret for evt. godkjenning,

Norsk Sjeldenhetskomitè for Fugl (NSKF) har i 2010 bestått av Tor Audun Olsen (sekretær), Vegard Bunes, Øyvind Egeland, Andreas Gullberg, Kjell Ruud Mjølvsnes og Bjørn Olav Tveit. Komitèen hadde et aktivt år med mange saker til vurdering. NSKF har i tillegg til det ordinære arbeidet også mottatt et stort antall forespørslers og konsultasjoner både fra inn og utland. Årsrapport for 2008 ble publisert i *Ornis Norvegica 1-2010*. NSKF har bestått av seks medlemmer i 2010.

Norsk Faunakomitè for Fugl (NFKF) hadde en god aktivitet i 2009. Siden forrige årsmelding er årsrapporten for 2007 publisert i *Ornis Norvegica 2-2010*. Rapporten ble i stor grad fullført av en person, Tore reinsborg. Året må anses som et omstillingsår, da den produserte årsrapporten er den siste som blir komplett gjennom tradisjonell saksgang i komiteen. F.o.m. rapportåret 2008 vil kun Rapportsystemet for fugler benyttes som kilde til årsrapportene. Dette er i tråd med planene NOF har hatt i forbindelse med den kommende

relanseringen av Fugleåret. F.o.m. 2011 overtar Frode Falkenberg rollen som ansvarlig for komiteens framdrift, i lys av sin stilling hos NOF.

Det meste av denne delen av vår virksomhet blir gjennomført på idealistisk grunnlag av foreningens medlemmer. Det er et svært omfattende materiale som på denne måten stilles til disposisjon for de ulike ledd av naturforvaltningen her i landet (som for eksempel viltkartlegging og naturtypekartlegging), noe som er med på å sette NOF i en særstilling blant de norske miljøvernorganisasjonene.

Andre komitèer og utvalg

Norsk navnekomité for fugl (NNKF) har i 2010 bestått av Morten Bergan, Odd Bruce Hansen, Helge Kvam, Viggo Ree, Øivind Syvertsen og Per Ole Syvertsen (sekretær). Det ble ikke avholdt noen fysiske møter i beretningsåret, men i forbindelse med at *Gyldendals store fugleguide* skulle komme i ny utgave på våren, hadde komiteen en omfattende diskusjon pr. e-post for å finne fram til norske navn på taksa som omtales i boka. Dette resulterte i enkelte endringer, også i navn på arter som er påtruffet i Norge. Følgende endringer berører den norske lista: *Thalassarche chlororhynchos* endret fra tristanalbatross til **gulnesealbatross** (ny anerkjent art *Diomedea dabbenena* med hekkeområde begrenset til Tristan da Cunha og Gough er nå tristanalbatross), *Puffinus baroli* (tidligere underart av dverglire *P. assimilis*) er kalt **makaronesialire**, *Sylvia crassirostris* endret fra sultansanger til **mestersanger** (den vestlige formen *S. hortensis*, ikke påvist i Norge, heter nå punersanger), *Lanius isabellinus* endres fra rødhalevarsler til **isabellavarsler** (*L. (i.) phoenicuroides* heter nå **rødhalevarsler**), og *Lanius (excubitor) borealis* har fått navnet **borealvarsler** (oppført som underart av varsler på den norske lista). NNKF har foreløpig ikke publisert endringer og tilføyelser til navnebasen på NOFs nettside som er gjort siden ble lansert i mai 2008 (bortsett fra de som er nevnt i Gyldendals-guiden). I tillegg til arbeidet med navn til Gyldendal-guiden har komiteen besvart en del henvendelser fra publikum, og det er tatt imot forslag for behandling i seinere komitémøter.

Organisasjonsutvalget (OU) ble vedtatt opprettet av NOFs Landsmøte 25.4.2009 og ble formelt opprettet av sentralstyret 8.5.2009. OU består av følgende personer: Håkan Billing, Jann-Oskar Granheim, Morten Ree, Christian Steel, Eli Sørensen, og Edvin Thesen. OU har hatt tre fysiske møter i 2010. Arbeidet har vært krevende med mange diskusjoner innad i gruppa og utstrakt kontakt utenom møtene. Det endelige resultat ble overlevert NOFs sentralstyre 1. november 2010. Dokumentet ble utsendt med følgebrev med høringsfrist 9. desember til alle fylkesavdelinger og gjort tilgjengelig på NOFs hjemmeside. OUs arbeid er dermed avsluttet og gruppa vil opphøre. Sentralstyret vil med bakgrunn i innkomne hørings svar fremme forslag til årsmøte i Oslo 2. april 2011.

Prosjektvirksomheten

Prosjektvirksomheten i NOF har vært betydelig også i 2010. Aktiviteten er både knyttet til oppdrag fra forvaltningsmyndighetene og egne prosjekter, og ikke minst en kombinasjon av disse kategoriene, hvor NOF initierer prosjekter som vi søker støtte til gjennomføringen av hos forvaltningsmyndighetene. Flere større prosjekter er i stor grad basert på frivillig innsats fra foreningens medlemmer. Flere prosjekter inngår i nasjonal bestandsovervåking av

fuglefaunaen, og noen av prosjektene gjennomfører en generell overvåking av fuglefaunaen, mens andre er spesifikke ved at de gjelder overvåking av enkeltarters hekke-/overvintringsbestander eller trekkregistreringer.

De fleste av disse prosjektene er langsiktige, slik at bestandsutviklingen over tid kan følges. Dette gjelder blant annet datainnsamling i hekkfuglovervåkingen **Terrestrisk overvåking av fuglebestandene (TOV-E)** som overvåker hekkebestanden i standardiserte geografiske ruter for en rekke norske fuglearter. Dette prosjektet er under stadig utvidelse og ble i 2009 utvidet til å favne deler av Nordland og Troms, og i 2010 ble det utvidet til deler av Finnmark. Ved NOFs fuglestasjoner på Lista og Jomfruland følges bestandsutviklingen under vår- og høsttrekket ved konkrete tellinger og ved **standardisert fangst og ringmerking**, som også inngår som en del av miljømyndighetenes terrestriske miljøovervåking. **Norsk Hagefugltelling** pågår fortsatt og inngår i **Fuglevennen**-konseptet, med felles landsdekkende telling den siste helga i januar. I tillegg utfører NOF overvåking av **Fugler i kulturlandskap** i samarbeid med NIJOS. NOF deltar i den regionale overvåkingen av sjøfugl både i hekketiden og om vinteren. Av de artsspesifikke prosjektene blir det gjennomført nasjonal overvåking over tre av de globalt truede artene vi har i Norge, **dverggås, stellerand** og **åkerrikse**, samt **havørn** som er en ansvarsart for Norge. For stellerand og særlig for dverggås, favner prosjektenes innsats utenfor landets grenser. NOF er involvert i eksporten av norske havørnunger til Skottland og Irland i et forsøk på å bygge opp igjen livskraftige bestander av arten i disse landene. Vi gjennomfører en nasjonal kartlegging og overvåking av **hubro**, (sterkt trua på rødlista). Arbeidet inkluderer også kartlegging av habitatbruk vha satellitt-telemetri og GPS-teknologi. Første satellittsender ble påmontert i 2010. Videre overvåker vi **sædgås**, som har status som sårbar på den norske rødlista. For sædgåsa inkluderer arbeidet både studier av trekk og overvintringsforhold vha. satellittsendere og f.o.m. 2010, halsringmerking i større skala samt genetiske/morfologiske analyser som viser at vi har to distinkte underarter hekkende i Norge. I 2010 avsluttet NOF den landsdekkende kartleggingen av brushane i forbindelse med at arten var *Årets Fugl 2009*. Resultatene av NOFs fokus på denne arten viser at den i neste rødliste må plasseres i en kategori som gir grunnlag for en bedre forvaltning av arten. NOF har regionale overvåkingsprosjekter på **vandrefalk, hvitryggspett, horndykker** og **hønsenhauk**. NOF, sammen med NINA og Agder naturmuseum, har et prosjekt med kartlegging av vandringsmønster og habitatvalg hos den sjeldne **snøugla**. I 2007 lyktes det å få påmontert satellittsendere på tre voksne fugler. En av disse gir fortsatt spennende og nyttig informasjon om artens vandringer. I 2010 ble prosjektet utvidet til å omfatte samarbeid og direkte innsats i Russland og Canada ettersom prosjektet søker å avdekke bestandsforhold og vandringer i en global sammenheng. Vi kartlegger trekkrutene hos **lappspove** og **boltit** v.h.a. miniatyr satellittsendere. I 2010 startet vi et prosjekt på kartlegging av vandringsmønster hos **fjellvåk** ved hjelp av satellittsendere. NOF fullførte i 2010 utredninger av fuglefaunaen i foreslåtte nasjonalparker i **Dåapma** og **Skarvan-Roltdalen**, samt **Blåfjella/Skjækerfjella** i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Arbeidet med boka **Sjeldne fugler i Norge** er intensivert, og er planlagt ferdigstilt i 2011.

Når det gjelder internasjonale prosjekter har NOF videreført samarbeidet med NORAD om Zambia-prosjektet.

Gjennom NOFs fylkes- og lokallag er det en stor flora av lokale og regionale prosjekter rettet mot enkeltarter arter og/eller lokaliteter. Resultatene fra disse publiseres gjerne i våre fylkesvise tidsskrifter, NOFs medlemstidsskrift **Vår Fuglefauna** eller i NOFs fagtidsskrift **Ornis Norvegica**.

Oppsummering

NOF har i 2010 hatt et framgangsrikt år med en økning både i medlemstall og omsetning. De store midlene som er tilført prosjektvirksomheten sikrer stor aktivitet på prosjektsiden også i årene framover. Det økonomiske resultatet gir NOF som organisasjon muligheten til fortsatt utvikling og økt handlefrihet.